

ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ

Ключові слова: злочинність, організована злочинність, політика протидії злочинності, запобігання злочинності.

Keywords: crime, organized crime, the policy of combating crime, preventing crime.

Постановка проблеми. Організована злочинність є суттєвим чинником посилення соціальної напруженості та дестабілізації суспільних відносин, виникнення деформації у сфері господарювання, уповільнення темпів економічного розвитку держави.

Нинішній стан криміногенної ситуації в державі свідчить про необхідність удосконалення заходів, спрямованих на нейтралізацію дії чинників, які зумовлюють організовану злочинність.

Проблема боротьби з організованою злочинністю залишається актуальною для кожного регіону, головним чином для великих міст.

Організовані групи і злочинні організації (організовані злочинні угруповання) продовжують контролювати лівову частку тіньового капіталу, протиправну діяльність, пов'язану із розкраданням бюджетних коштів, легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, організацією наркобізнесу, нелегальною міграцією тощо.

У сфері економіки вплив організованої злочинності проявляється в обмеженні конкуренції і монополії ринку, скороченні надходжень до бюджету і зниження ефективності всього ринкового механізму.

Вплив організованої злочинності на політику призводить до корумпованості, що тягне розкладання державного апарату, підриву довіри населення до влади, в яку на різних рівнях делегуються представники організованої злочинності для лобювання кримінальних інтересів (у тому числі шляхом законодавчого створення криміногенних умов).

Ефективність кримінально-правової політики протидії організованій злочинності визначається як на стадії її формування, так і в процесі її практичної реалізації. Формування кримінально-правової політики полягає у розробленні та прийнятті компетентними державними органами законодавчих та інших нормативно-правових актів, що визначають мету, завдання правоохоронної діяльності, регламентують заходи щодо протидії злочинності. Боротьба зі злочинністю, її організованими формами, має бути належним чином нормативно врегульована.

Аналіз останніх досліджень. Організована злочинність та проблеми протидії цьому явищу є предметом дослідження багатьох провідних науковців

як в Україні так і за кордоном. Цей вид злочинності досліджували такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як П. Д. Біленчук, І. М. Баранник, А. М. Глінкін, В. О. Глушков, С. Є. Еркенов, Г. А. Зорін, Б. І. Калачов, Л. Л. Каневський, М. В. Корнієнко, А. В. Кофанов, С. В. Максимов, В. В. Меркушин, Ч. О. Мустафаєв, І. В. Пшеничний, А. Л. Репецька, О. В. Танкевич, В. В. Устинов, В. А. Яценко та інші.

Метою даної статті є дослідження процесу формування державної політики протидії організованій злочинності в Україні, виявлення проблемних питань, що ускладнюють реалізацію цієї політики на практиці і вироблення обґрунтованих пропозицій щодо їх вирішення.

Виклад основного матеріалу. Щодо історії появи організованої злочинності. На нашу думку, це явище притаманне будь-якій суспільній формації. Змінювалися тільки її організаційні форми. Мотив створення та діяльності злочинних організацій, завжди, як правило, корисливий, метою є безпідставне збагачення. Не виключаються наявність релігійних чи політичних мотивів, але в більшості випадків ці мотиви є прикриттям, зовнішньою оболонкою глибинних корисливих мотивів.

Радянська ідеологія, стверджуючи прогресивний характер соціалістичного та комуністичного ладу, не визнавала можливості виникнення та існування організованої злочинності в Радянському Союзі. Злочинами визнавалися певні делікти, що посягали, насамперед, на державний лад, на державну чи колективну власність, і, насамкінець, на особу та на її майно. Причинами злочинності вважалися пережитки «старого» капіталістичного ладу, так як у «прогресивному» соціалістичному суспільстві немає і не може бути причин та умов злочинності.

У середині ХХ століття в наукових юридичних колах колишнього СРСР починається дискусія щодо наявності чи відсутності об'єктивних причин і умов злочинності в СРСР, щодо її форм, у тому числі й організованої злочинності. У більшості випадків учені вставляли «на партійну позицію», заперечуючи як детермінацію злочинності недоліками соціалістичного ладу, так і наявність у Радянському Союзі організованої злочинності.

У середині 80-х років ХХ століття адміністративно-командна планова економіка СРСР потрапила в глибоку кризу, спричинену застійними явищами в науці, техніці та політиці. Масовий дефіцит продуктів та товарів першої необхідності, низький рівень заробітної плати працюючих, підміна реального управління економікою з боку держави політичними гаслами, масове зубожіння населення спричинили загострення протиріч у соціальній, духовній та іншій сферах життя суспільства, падіння авторитету держави та її інституцій, зростання неповаги до права, до законів держави. У цих умовах спостерігається значне зростання злочинності в державі й особливо її організованих форм. Правоохоронні органи держави виявилися неспроможними ефективно протидіяти злочинності, особливо новим її формам, у тому числі й організованій злочинності. Організована злочинність поділяє сфери впливу, зростає з господарюючими суб'єктами, налагоджує злочинні зв'язки з державними та правоохоронними органами через корумпованих представників

цих органів. Зростання організованої злочинності та її впливу на важливі сфери життя суспільства становить усе більшу загрозу для населення, держави та її інституцій.

У 1989 р. на II З'їзді народних депутатів СРСР була прийнята постанова «Об усилений борьбы с организованной преступностью», якою офіційно було визнано існування цієї проблеми в країні на той час.

12 червня 1990 року новообрана Верховна Рада Української РСР XXII скликання прийняла рішення про утворення Постійної комісії Верховної Ради УРСР з питань правопорядку та боротьби із злочинністю [1]. Тим самим констатувала, що масштаби злочинності набули загрозливого характеру і потребують рішучих заходів протидії з боку держави та її органів.

29 листопада 1990 року Верховна Рада Української РСР прийняла Постанову «Про невідкладні заходи по зміцненню законності і правопорядку в республіці» [2]. У цій Постанові Верховна Рада Української РСР відзначила, що криміногенна ситуація в республіці набула загрозливого характеру і дедалі погіршується. Зросла і продовжує наростати протидія силам правопорядку з боку злочинців. Майже повсюдно, особливо у великих містах, збільшується кількість небезпечних злочинів, поєднаних з насильством, жорстокістю і зухвальством, злочинність стає все більш організованою. Серед факторів, що негативно впливають на забезпечення правопорядку та внутрішньої безпеки в державі, на першому місці є кризовий стан економіки. В цій ситуації правоохоронні, інші державні органи республіки виявляють терпимість до грубих порушень громадського порядку та інших фактів беззаконня. Все це загострює соціальну напруженість у містах та інших населених пунктах, завдає моральної і матеріальної шкоди суспільству, призводить до невір'я значної частини населення у дієвість закону та гарантії захисту своїх прав державою. Враховуючи ситуацію, що склалася в республіці, та прагнучи якнайшвидше забезпечити належний правопорядок і законність у суспільстві, без чого неможливі стабілізація соціально-політичного та економічного життя, а також здійснення передбачуваних економічних реформ, Верховна Рада УРСР звернула увагу Ради Міністрів УРСР, місцевих органів влади, правоохоронних органів республіки на незадовільну організацію боротьби із злочинністю, насамперед з її організованими формами і попередила їх, що таке становище надалі терпимим бути не може. Зобов'язала органи державної влади повсюдно здійснити конкретні заходи, що впливають із Республіканської програми по боротьбі із злочинністю на 1990-1995 роки, зосередивши всі наявні сили і засоби, використовуючи надані законом права для попередження правопорушень, посилення боротьби із злочинністю, щоб уже найближчим часом добитися реального зміцнення законності і правопорядку в кожному населеному пункті республіки [2].

20 грудня 1990 року був прийнятий Закон «Про міліцію». Вперше на законодавчому рівні був визначений правовий статус міліції, визначені її призначення, завдання та повноваження, права й обов'язки працівників міліції. Прийняття цього закону переслідувало мету щодо посилення боротьби із злочинністю [3].

25 квітня 1991 року Верховна Рада Української РСР ратифікувала Конвенцію ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин (1988 р.) [4]

На початку 1991 року Кабінет Міністрів України приступив до розробки проекту закону «Про посилення боротьби з організованою злочинністю». Проект був розроблений і в жовтні цього ж року був переданий до Верховної Ради України.

11 листопада 1991 року Верховна Рада України передала поданий Кабінетом Міністрів України проект Закону України про посилення боротьби з організованою злочинністю на попередній розгляд Комісії Верховної Ради України з питань правопорядку та боротьби із злочинністю [15].

20 грудня 1991 р. поданий на розгляд Верховної Ради України проект Закону України про посилення боротьби з організованою злочинністю був повернутий Кабінету Міністрів України для його належного доопрацювання [16].

19 грудня 1992 року Верховна Рада України, враховуючи, що останнім часом в державі значно зросли хабарництво, корупція, інші тяжкі злочини, посилилася організована злочинність, утворила Тимчасову депутатську комісію Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю, корупцією і хабарництвом [17].

26 січня 1993 року Верховна Рада України прийняла постанову «Про стан виконання законів і постанов Верховної Ради України з питань правопорядку і заходи щодо посилення боротьби із злочинністю». У цій Постанові вказувалося на надзвичайне загострення криміногенної обстановки та нагальну необхідність рішучої активізації боротьби із злочинністю. Серед першочергових заходів протидії злочинності було визначено прийняття відповідних законодавчих актів, спрямованих на поліпшення правового регулювання заходів для боротьби з організованою злочинністю та посилення відповідальності за службові злочини і невиконання вимог закону. Цією Постановою Верховна Рада України зобов'язала Кабінет Міністрів України розробити й подати на розгляд Верховній раді України проект Державної програми боротьби з організованою злочинністю [5].

7 травня 1993 року Верховна Рада України заслухала й обговорила доповідь Голови Тимчасової комісії з питань боротьби з організованою злочинністю, корупцією і хабарництвом Слесаренка В. М. «Про невідкладні заходи щодо боротьби з організованою злочинністю і корупцією», відзначила загострення криміногенної ситуації в державі і прийняла відповідну постанову [6].

Верховна Рада України зобов'язала комісію Верховної Ради України у питаннях законодавства і законності, з питань правопорядку та боротьби із злочинністю та Тимчасову комісію з питань боротьби з організованою злочинністю, корупцією і хабарництвом разом з Кабінетом Міністрів України підготувати і внести на розгляд Верховної Ради України проекти ряду законів, зокрема, про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю; про боротьбу з корупцією; про посилення боротьби з організованою злочинністю; про судоустрій; про боротьбу з наркобізнесом;

про боротьбу з легалізацією грошей і цінностей, одержаних протиправним шляхом [6].

25 червня 1993 року Верховна Рада України своєю постановою затвердила Державну програму боротьби із злочинністю [7]. Ця Державна програма була розрахована на 1993-1995 роки.

У Державній програмі боротьби із злочинністю зазначалося, що криміногенна ситуація, яка склалася в Україні, перетворилася у найбільш небезпечне соціальне лихо, що створило серйозну загрозу розбудові незалежної держави, а небувале зростання злочинності зумовлене кризовими явищами в політичному і економічному розвитку, в усіх сферах суспільного життя, правовим нігілізмом. Здійснювані державою та правоохоронними органами заходи виявилися недостатніми для ефективного впливу на стан справ, закони, що приймаються, виконуються незадовільно і не забезпечують своєчасного задоволення назрілих потреб регулювання ринкових відносин.

Розбалансованість економіки, спад виробництва та прогресуюче зростання цін призвели до падіння життєвого рівня. Спад виробництва та пов'язане з ним зростання безробіття зумовили стрімке зростання крадіжок, грабежів, розбійних нападів, вимагательства, убивств; вчинення корисливих злочинів все частіше поєднується з використанням вогнепальної та холодної зброї. Поширилися корупція, відмивання незаконно отриманих грошей, інші злочини у сфері господарювання. Виявилася тенденція злиття загальнокримінальної та організованої злочинності, дедалі більше у злочинну діяльність втягується молодь.

Занепад моралі значної частини населення призвів до розпаду системи державних і громадських інститутів профілактики правопорушень, що створило сприятливі умови для поглиблення антисоціальних явищ.

Гострота криміногенної обстановки вимагає вжиття великомасштабних комплексних заходів з боку держави, що мали б забезпечити її стабілізацію. Пріоритетну увагу за цих умов повинно бути віддано питанням правового забезпечення правоохоронної діяльності, удосконаленню системи профілактики правопорушень, посиленню боротьби з організованою та економічною злочинністю, забезпеченню охорони громадського порядку та громадської безпеки [7].

Державна програма боротьби із злочинністю включала ряд заходів нормативно-правового та організаційного забезпечення щодо боротьби зі злочинністю. IV розділ Державної програми називається «Боротьба з організованою злочинністю та злочинністю у сфері економіки» і містить ряд організаційних заходів, спрямованих на посилення боротьби саме з організованою злочинністю [7].

30 червня 1993 року Верховна Рада України своєю постановою прийняла рішення про створення постійної Комісії Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю. Після її сформування відповідна Тимчасова депутатська комісія припинила свою діяльність [18].

Важливою віхою на шляху формування кримінально-правової політики Української держави щодо протидії організованій злочинності стало прийняття

30 червня 1993 року Верховною Радою України Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» [19].

Разом з тим, наявність достатнього нормативно-правового забезпечення боротьби з організованою злочинністю ще не свідчить про реальний поступ у цьому напрямі. 18 листопада 1997 року Верховна Рада України заслухала й обговорила доповідь Кабінету Міністрів України, а також інформації Міністра внутрішніх справ України, виконуючого обов'язки Генерального прокурора України, Голови Служби безпеки України, Голови Державної митної служби України, голів комітетів Верховної Ради України з питань законності і правопорядку та з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією про стан боротьби із злочинністю та забезпечення законності в державі і визнала, що корупція і організована злочинність реально загрожують національній безпеці та конституційному ладу України. Роботу правоохоронних органів (Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Генеральної прокуратури України) та Державної митної служби України у сфері боротьби з організованою злочинністю та корупцією і посадовими зловживаннями у центральних органах державної влади було визнано незадовільною [8].

У своїй постанові від 18 листопада 1997 року Верховна Рада України вказала на серйозні недоліки в організації роботи та нагляду з питань попередження і розкриття злочинів, пов'язаних з організованими злочинними угрупованнями, бандитизмом, тероризмом, вбивствами на замовлення, корупцією, злочинністю у сфері економічних відносин.

Відповідні звіти про стан боротьби зі злочинністю та їх обговорення увійшли в практику діяльності Верховної Ради України. За цими звітами приймаються відповідні постанови, накреслюються певні організаційно-правові заходи, але з року в рік ситуація тільки погіршується. Так, наприклад, 26 грудня 2002 року у Верховній Раді України відбувся черговий розгляд звіту Голови Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією, доповідей Голови Координаційного комітету по боротьбі з організованою злочинністю, Голови Служби безпеки України, Міністра внутрішніх справ України про стан боротьби з організованою злочинністю, а також доповіді Генерального прокурора України про стан прокурорського нагляду у сфері боротьби з організованою злочинністю. У прийнятій за результатами розгляду звітів щодо стану боротьби з організованою злочинністю постанові вказується, що організована злочинна діяльність корумповано зрощених із суто кримінальними елементами вищих посадових осіб за останні роки набула рівня реальної загрози конституційним основам державного ладу в Україні, стала негативно впливати на внутрішню і на зовнішню політику держави та її сприйняття у цивілізованому світі. Реалізація злочинних корисливих інтересів певних великих організованих злочинних груп і злочинних організацій, які намагаються контролювати, зокрема, і правоохоронні органи та судову систему, постійно призводить до величезних соціально-економічних втрат, реально гальмує розвиток держави, має вкрай негативні політичні наслідки довготривалої дії. Кабінету Міністрів України за участю

Генеральної прокуратури України та Верховного Суду України доручено здійснити аналіз антикорупційного законодавства розвинутих країн світу з метою визначення кримінально-правового поля корупційних діянь та імплементації його норм до чинного законодавства України [10].

4 лютого 2004 року Верховна Рада України ратифікувала Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності та протоколів, що її доповнюють [9].

3 листопада 2005 року Верховна Рада України заслухала питання про стан боротьби з організованою злочинністю у 2004-2005 роках. У прийнятій постанові вкотре відзначається, що діяльність державних органів, які відповідно до статей 5 та 18 Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» здійснюють боротьбу з організованою злочинністю, та інших державних органів, що мають право контролю за дотриманням організаціями і громадянами законодавства України з метою боротьби з організованою злочинністю, не адекватна рівню пов'язаних з організованою злочинністю правопорушень.

Передусім це викликано тим, що Генеральна прокуратура України не виконує вимог статті 10 Закону України «Про прокуратуру» і не забезпечує координацію діяльності відповідних органів державної влади у сфері боротьби із злочинністю. Попереджувально-профілактична робота у цій сфері не має постійного характеру і здійснюється у вигляді кампаній. Діяльність спеціально створених для боротьби з організованою злочинністю державних органів не відповідає визначеним законом вимогам. Нагального оновлення потребує законодавча основа діяльності правоохоронних органів щодо протидії організованій злочинності, запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і корупції [11].

З того часу Верховна Рада України більше не розглядала таких звітів, хоч стан справ щодо протидії організованій злочинності не покращився. Вносилися лише деякі зміни та доповнення до нині діючого Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», а також до Кримінального кодексу України.

Періодично заслуховує питання посилення боротьби зі злочинністю Рада національної безпеки і оборони. Так, 6 травня 2015 року РНБО розробила Заходи щодо посилення боротьби зі злочинністю в Україні, які були введені в дію указом Президента України від 16 червня 2015 року [12].

Важливим документом, що регламентує діяльність держави та її органів щодо протидії організованій злочинності є Концепція державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю, схвалена Указом Президента України від 21 жовтня 2011 року. Реалізація даної Концепції передбачається протягом 2011-2017 років [13].

Про стан боротьби з організованою злочинністю свідчать статистичні дані Звіту про результати боротьби з організованими групами та злочинними організаціями, який є на сайті Генеральної прокуратури України [14]. Щоправда, така статистика ведеться тільки з 2016 року. Проаналізуємо наведені статистичні дані. Усього за 2016 рік було виявлено 133 організовані злочинні групи і 3

злочинні організації. Із них 16 організованих груп налагодили корупційні зв'язки з державними чи правоохоронними органами. У складі організованих злочинних груп та злочинних організацій виявлено 625 осіб. Щодо спеціалізації організованої злочинності. Майже 50 % організованих злочинних груп вчиняли крадіжки, розбої, грабежі, до 20 % — злочини у сфері незаконного обігу наркотичних речовин, прекурсорів, до 10 % організованих злочинних груп спеціалізуються на ухиленні від сплати податків та інших платежів, фіктивному підприємстві тощо. На інших видах злочинів спеціалізуються не більше 20 % виявлених організованих злочинних груп та злочинних організацій. Щоправда, в 2016 році жодна із кримінальних справ щодо організованих злочинних груп чи злочинних організацій не була розглянута судом [14].

Які ж детермінанти організованої злочинності в Україні? Організованій злочинності, властиві як загальносоціальні, так і певні специфічні чинники існування та розвитку. У сукупності всі вони об'єднують систему соціальних проблем, на ґрунті яких формується організована злочинність.

Криміногенні фактори, що детермінують організовану злочинність в Україні можна класифікувати на економічні, соціальні, організаційні, суспільно-психологічні, юридичні, культурно-ідеологічні та міжнародно-правові чинники.

Найважливішими економічними факторами організованої злочинності є «тіньова» економіка, переважаючі відносини торгівлі-обміну над виробництвом, високий рівень товарної контрабанди, лібералізація цін на товари, послуги, енергоносії, невиважена державна податкова політика, відсутність власного досвіду і традицій ринкової економіки та ринкових перетворень, хаотичний непередуманий характер економічних реформ, фактична незахищеність державою прав і законних інтересів громадян тощо.

Основними соціальними факторами організованої злочинності є високий рівень безробіття, який стрімко зріс із необґрунтованим підвищенням удвічі мінімальної заробітної плати; маргіналізація значної частини населення, розшарування суспільства на два антагоністичні полюси — дуже бідних і дуже багатих при відсутності реального середнього класу тощо. Статистика свідчить, що збільшенню контингенту непрацевлаштованих випускників вищих навчальних закладів на 1 % відповідає зростання кількості злочинців на 5 %.

Серед організаційно-управлінських криміногенних факторів слід вказати: недостатню ефективну роботу державних органів із забезпечення соціальних та економічних прав людини і громадянина; непередумані політичні та економічні реформи; відсутність належного матеріального забезпечення працівників правоохоронних органів, соціального захисту членів їх сімей тощо.

Визначальними суспільно-психологічними детермінантами є інтереси і прагнення, що домінують у суспільстві. Криза моралі, егоїзм, намагання отримати найбільшу вигоду при мінімальних витратах зусиль, безвідповідальність та безкарність за протиправну поведінку — це пріоритетні фактори, що обумовлюють злочинність, у том числі й організовану.

До юридичних криміногенних чинників відносяться недоліки нормативного регулювання боротьби з організованою злочинністю, зокрема

недостатню динамічність правової бази, нечіткість існуючих законодавчих актів, відомчих інструкцій з питань організації оперативно-розшукової діяльності у сфері організованої злочинності, недостатню увагу до питань контррозвідувальної діяльності стосовно організованих злочинних структур і співпраці спецпідрозділів різних правоохоронних відомств України.

До тенденцій розвитку організованої злочинності в сучасних умовах слід віднести розширення її масштабів, укорінення її в усіх соціальних сферах, насамперед економічній та політичній, зростання озброєності, мобільності та технічної оснащеності, поступове встановлення контактів і налагодження тісної взаємодії між її суб'єктами, у тому числі з метою усунення суперечностей, що виникають під час поділу сфер впливу, координації цієї діяльності, вироблення політики протидії правоохоронним органам тощо.

Висновки. Таким чином, створюючи програмні законодавчі та інші нормативно-правові акти з питань боротьби з організованою злочинністю, серед головних напрямів діяльності держави та її органів щодо протидії організованій злочинності слід ґрунтовно розробляти й конкретно викладати:

економіко-правові заходи запобігання і протидії «тіньовій» економіці, криміналізації процесів формування ринкових відносин;

заходи з удосконалення порядку та умов діяльності державного владно-управлінського апарату в напрямку посилення запобігання та протидії впливу на нього організованої злочинності та корупції;

організаційно-установчі та управлінські заходи, у тому числі щодо приєднання України до відповідних міжнародних угод та конвенцій; запровадження незалежних центрів економіко-правової та кримінологічної експертизи проєктів законодавчих, урядових та інших актів;

заходи щодо вдосконалення кримінального, кримінально-процесуального, адміністративного, цивільного законодавства;

заходи щодо вдосконалення державного нагляду і контролю за дотриманням законності в діяльності державних та недержавних організацій різних форм власності, окремих громадян, у тому числі: прокурорського нагляду, фінансового (бухгалтерського) та аудиторського, банківського, податкового, прикордонного, митного контролю, державно-правової реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності;

заходи щодо вдосконалення оперативно-розшукової та слідчої діяльності органів внутрішніх справ і служби безпеки, у тому числі уточнення та вирішення відповідних організаційно-тактичних завдань;

заходи щодо інформаційного забезпечення діяльності правоохоронних та інших органів, що беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю;

заходи протидії різним формам негативного соціально-психологічного впливу на суспільство організованої злочинності.

Предметом подальшого наукового дослідження автора буде практика діяльності правозастосовних органів держави, що спеціалізуються на виявленні, розкритті та розслідуванні злочинів, учинених організованими злочинними угрупованнями й злочинними організаціями та проблеми щодо підвищення ефективності їх діяльності та результативності.

Список використаних джерел

1. Про утворення постійних комісій Верховної Ради Української РСР : Верховна Рада Української РСР; Постанова від 12 червня 1990 року // Відомості Верховної Ради Української РСР. — 1990. — № 26. — Ст. 401.
2. Про невідкладні заходи по зміцненню законності і правопорядку в республіці : Верховна Рада Української РСР; Постанова від 29 листопада 1990 року // Відомості Верховної Ради Української РСР. — 1990. — № 51. — Ст. 647.
3. Про міліцію : Верховна Рада Української РСР; Закон від 20 грудня 1990 року // Відомості Верховної Ради Української РСР. — 1991. — № 4. — Ст. 20.
4. Про ратифікацію Конвенції ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин : Верховна Рада Української РСР; Постанова від 25 квітня 1991 року // Відомості Верховної Ради Української РСР. — 1991. — № 24. — Ст. 277.
5. Про стан виконання законів і постанов Верховної Ради України з питань правопорядку і заходи щодо посилення боротьби із злочинністю : Верховна Рада України; Постанова від 26 січня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 11. — Ст. 87.
6. Про невідкладні заходи щодо боротьби з організованою злочинністю і корупцією : Верховна Рада України; Постанова від 7 травня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 27. — Ст. 285.
7. Про Державну програму боротьби із злочинністю : Верховна Рада України; Постанова від 25 червня 1993 року // Голос України. — 1993. — 30 липня.
8. Про стан боротьби із злочинністю та забезпечення законності в державі : Верховна Рада України; Постанова від 18 листопада 1997 року // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 6-7. — Ст. 25.
9. Про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності та протоколів, що її доповнюють (Протоколу про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї і Протоколу проти незаконного ввозу мігрантів по суші, морю і повітряю) : Верховна Рада України; Закон від 4 лютого 2004 року // Відомості Верховної Ради України. — 2004. — № 19. — Ст. 263.
10. Про підсумки розгляду звіту Голови Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією, доповіді Голови Координаційного комітету по боротьбі з організованою злочинністю, Голови Служби безпеки України, Міністра внутрішніх справ України про стан боротьби з організованою злочинністю, а також доповіді Генерального прокурора України про стан прокурорського нагляду у сфері боротьби з організованою злочинністю : Верховна Рада України; Постанова від 26 грудня 2002 року // Голос України. — 2003. — № 11. — 21 січня.
11. Про стан боротьби з організованою злочинністю у 2004-2005 роках : Верховна Рада України; Постанова від 3 листопада 2005 року // Відомості Верховної Ради України. — 2006. — № 5-6. — Ст. 76.

12. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про заходи щодо посилення боротьби зі злочинністю в Україні» : Президент України; Указ від 16 червня 2015 року // Офіційний вісник України. — 2015. — № 49. — Ст. 1568.
13. Про Концепцію державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю : Президент України; Указ від 21 жовтня 2011 року // Офіційний вісник України. — 2011. — № 83. — Ст. 3019.
14. <http://www.gp.gov.ua/ua/stat.html>
15. Про проект Закону України про посилення боротьби з організованою злочинністю : Президія Верховної Ради України; Постанова від 11 листопада 1991 року // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 4. — Ст. 21.
16. Про проект Закону України про посилення боротьби з організованою злочинністю : Президія Верховної Ради України; Постанова від 20 грудня 1991 року // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 15. — Ст. 201.
17. Про утворення Тимчасової депутатської комісії Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю, корупцією і хабарництвом : Верховна Рада України; Постанова від 19 грудня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 9. — Ст. 71.
18. Про порядок введення в дію Закону України "Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю" : Верховна Рада України; Постанова від 30 червня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 35. — Ст. 359.
19. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю : Верховна Рада України; Закон від 30 червня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 35. — Ст. 358.

Анотація

Стаття присвячена проблемним питанням формування кримінально-правової політики протидії організованій злочинності в Україні. Досліджуються основні історичні етапи формування законодавства що регулює діяльність правоохоронних органів щодо боротьби з організованою злочинністю. Виявляються окремі проблемні питання формування політики щодо протидії організованій злочинності і формулюються обґрунтовані пропозиції щодо їх вирішення.

Annotation

The article is devoted to problematic formation of criminal law policies against organized crime in Ukraine. We study the basic historical stages of legislation governing law enforcement agencies to combat organized crime. So too specific issues of policy to combat organized crime and formulate reasoned proposals for their solution.